

Jak je to vlastně s oděrovováním psů?

Přátelství s psy pěstoval MVDr. Martin Grym
Státní úřad, 08 prosinec 2010

Pravidelné oděrovování je v chovatelské veřejnosti silný zvyk. Většina majitelů psa na dotaz, jak často oděrovují svého chovance, bleskově a hrdě odpoví, že jedenkrát za půl roku. Jaké je pak jejich přehledné, když jim snažím sdělit, že tento postup je nejen nesprávný, ale přehledně zcela nelogický. Budiž nicméně v souhlasu s omluvou, že tzv. preventivní oděrovování je mýtus, který po dlouhá léta v chovatelské veřejnosti upevnili nejen sami chovatelé, ale také veterinární lékaři a hlavně výrobci antiparazitárních léků.

Kdy se pravidelně očkují, proč by se nemělo pravidelně oděrovovat? Očkování a oděrovování jsou dva naprosto odlišné a nesrovnatelné zákroky. Očkování je součástí prevence proti infekčním nemocem a imunita navozená aplikací očkovací látky do organismu zvířete ho chrání jeden rok nebo i více let proti konkrétním virům a bakteriím. Tableta oděrovadla v těle zvířete působí maximálně jeden den a dokáže zabít pouze dospělé červy, které ve státní psu či kočky dávno byli. V žádném případě tedy nejde o prevenci - preventivní oděrovování neexistuje, existuje pouze léčba domnělé parazitózy! Vajíčka parazitů, které zvířete pozítve v den oděrování, v něm zůstanou, přetrvávají v těle oděrovadla zabijí pouze dospělé červy, nikoli vajíčka. O to je absurdnější, že se lidé (za oděrování), o které ale nevíme, jestli vůbec u konkrétního jedince existuje, proto se zvířata většinou oděrovávají "naslepo" bez předchozího vyšetření trusu. Připomíná to situaci, kdy by si člověk jednou za půl roku vzal "preventivně" projímadlo, protože co kdyby měl náhodou zácpu.

Jak má pes má do svého těla dostat červy? Zjednodušeně je cyklus následující: Pes, má ve státní dospělou červy, vylučuje ve stolici její mikroskopická vajíčka. Tato vajíčka jsou velmi odolná a ve venkovním prostředí vydrží až jeden rok. Pokud druhý pes tento trus pozítve, nebo stačí olíznutí potměsné dostává se do jeho organismu velké množství vajíček červů. Tato vajíčka prodávají v organismu psa složitý vývoj, jehož výsledkem je dvojitá forma života: z vajíček se vyklubají larvy. Z nich se vyvinou dospělé červy. Dospělé červy žijí ve státní, kde se živí státním obsahem. Jiné larvy však nedospívají, provrtávají státní svalovinu a usilují se v různých orgánech a svalovině, kde se opouzdřelí a jsou zcela neaktivní. Tyto opouzdřelé mikroskopické larvy má ve svalech, játrech a jiných orgánech pravděpodobně každý pes (i ten, který je zdravý). Problémem je, že tyto larvy jsou zcela nepostupitelné jakýmkoli oděrovadlem, protože léčíva účinkují pouze na dospělé červy ve státní. Možný je i přenos červů tzv. mezihostitele, například šelmy. Žijí v psem a v něm se vyvíjí způsoby, který už byl popsán.

Jak je možné, že moje červa, které nikdy nebylo venku, má červy? Ano, 95 % možná více červů, které se se červy v těle její rodí. Proč? V předchozím odstavci bylo řečeno, že část červů, které se vyvinou z vajíček, nedospívá, ale cestuje do různých orgánů a svaloviny, kde se opouzdřelí a "usíná". Problémem je, že v období gravidity se ve feně tyto larvy "probudí" a cestují státní dýchacími cestami do státní. Takto je již přirozený porod nakaženo velké množství červů. Navíc se tyto larvy vylučují i mlékem, což je další zdroj infekce pro státní.

Jak se tedy se červy vypořádá? Červa by měla být rutinně oděrováváno od 3. týdne věku každému psu či kočce až do věku asi 4 - 5 měsíců. Vyšetření trusu není v této době nutné. Toto oděrovování je nejvhodnější provádět pastou, která zajistí, že červi ve státní malého červa neuhynou, ale pouze ochrnou a vycházejí živí ven s trusem. Tablety zpravidla fungují tak, že červa usmrtí a ten se ve státní zažene trávit maso. Bohužel, červy obsahují ve svém těle jedovaté látky, které by mohly malé červa i zabít. Proto je lepší u nejmenších červů používat raději pastu. Po 5. měsíci života je vhodné již s automatem prováděným oděrovováním přestat a nosit každý měsíc trus na vyšetření. Veterinární lékař pak hledá pod mikroskopem vajíčka (nikoli červy) parazitů. V případě, že je nalezen pozitivní, se následně pes léčí. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že 99 % dospělých psů je negativních, tj. žádní červi v jejich státních nejsou.

Jaké jsou další argumenty proti pravidelnému oděrovování? Oděrovování jednou za půl roku je zcela nelogické, protože jak již bylo řečeno, má červa nastat tato situace: Psu jsem dnes v 8:00 podal oděrovací tabletu a jsem s ním vyšel na procházku. V 9:00 na trávníku trus jiného psa a s chutí se do něho pustil. V trusu byla vajíčka červů a on je právě pozítve. Mezitím perfektně působí oděrovadlo - vrchol jeho nejdělejšího působení je asi 3 hodiny po jeho podání - ovšem pouze na dospělé červy, čili na ty, kteří (možná) byli ve státní mého psa. Červi jsou ve 12:00 zabití a přitom druhé procházce v 15:00 odcházejí ve stolici. Vajíčka pozítve dnes v 9:00 však zůstávají. A z nich se za 4 týdny vyvinou ve státní mého psa dospělé červy. Já jsem si však udělal do kalendáře poznámku, že oděrovit mám zase až za 6 měsíců. Dopředu tedy novým červům ve státní mého psa spokojený život po dobu 5 měsíců. Pokud by chovatel oděrovával správně, musel by oděrovadlo podávat každý měsíc. Navíc by měl podávat i jiné, protože si parazité dokážou za určitý čas vyvinout rezistenci na stále stejný lék. Cena jednoho oděrování není také zanedbatelná - pro psa o hmotnosti 30 kg přibližně 100,- Kč. Jak již bylo řečeno, dospělí psi červy červy mívají jen velmi výjimečně, když jsou zatíženi zbytečně.

Jak je to s rizikem nakažení tasemnicí? Tasemnice potměbují ke svému vývoji mezihostitele. Tímto mezihostitelem bývají teplotně závislé červy (například myš, králík, skot, prase aj.), ale také ryby a hlavně bezobratlí - především měkkýši a blechy. V nich sídlí "zárodky" tasemnic, nejčastěji v tělních dutinách, orgánech či svalovině. Pes se nakazí tedy přímým přenosem z krmivem či tasemnic, například tepelně upraveného nebo zcela syrového masa a vnitřností, nebo

poznamením blechy a vykusování. Vážná tasemnic vylučuje články svého těla a vajíčka v trusu psa. Zatímco vajíčka jsou patrná pouze pod mikroskopem, články lze mnohdy spatřit pouhým okem jako bílá zrna podobná semínkům okurky nebo i na chlupech v okolí řitního otvoru. Tyto články se mohou i aktivně pohybovat. Páření zajišťují zblazení není tělem psa ihned oděrvit, ale v průběhu má síce 2x vyšetřit přítomnost vajíček. Pokud je nález pozitivní, teprve pak se onemocnění léčí.

Shrnutí rad a doporučení

Články oděrvujte pastou od 3. týdne do 5. měsíce věku. - Od 5. měsíce věku nechte pravidelně 1x měsíčně vyšetřit trus u vašeho veterinárního lékaře. - Pokud zjistíte červy nebo články tasemnic v trusu vašeho psa, podejte mu oděrovadlo a za 1-2 týdny nechte vyšetřit trus pro kontrolu účinnosti léčby. - Berte s rezervou propagační materiály plné rad o pravidelném preventivním oděrování. Pokud byste vložili každé reklamě, bude váš pes plevitaminizovaný, plemineralizovaný a pledávkovaný oděrovadly.

MVDr. Martin Grym Veterinární klinika pro psy, kočky a exotické pt.